

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน
ในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐม

THE QUALITY OF LIFE DEVELOPMENT OF COMMUNITY ON THE FIVE
PRECEPTS VILLAGE COMMUNITY TO CREATE A SUSTAINABLE PEACEFUL SOCIETY
IN PHRA PRATHON SUBDISTRICT NAKHON PATHOM PROVINCE

พระมหาถนอม ฐานวโร (พิมพ์สุวรรณ), ดร.¹, ผศ. ดร. สายน้ำผึ้ง รัตนงาม²,
วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Phramaha Tanom Thānavaro (Pimsuran), Dr.¹ Asst. Prof. Dr. Sainumpung Rattanangam²
Buddhaphanya Sri Thawarawadee Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding Author E-mail : mcu.mahatan0m@gmail.com¹, sainumpung.rat@mcu.ac.th²

(Received : March 22, 2026; Edit : March 29, 2026; accepted : March 29, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาสภาพบริบทวิถีชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 หมู่ที่ 7 บ้านบ่อโตนด (2) เพื่อออกแบบกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนสู่สังคมสันติสุขยั่งยืน และ (3) เพื่อประเมินประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าวในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐม

การวิจัยใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก 21 รูป/คน การสนทนากลุ่ม 9 รูป/คน และแบบสอบถามจากชาวบ้านจำนวน 50 คน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุมชนหมู่ที่ 7 บ้านบ่อโตนดเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่ดำเนินชีวิตตามวิถีพุทธ มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง (2) กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ออกแบบขึ้นประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลักที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน ส่งผลให้ชาวบ้านมีทัศนคติเชิงบวกและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และ (3) การประเมินประสิทธิผลพบว่า กิจกรรมดังกล่าวส่งผลเชิงบวกต่อชุมชนอย่างชัดเจน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง และเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับชุมชนอื่นในการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ศีล 5, หมู่บ้านรักษาศีล 5, คุณภาพชีวิต, การพัฒนาคุณภาพชีวิต

Abstract

This research aims to: (1) examine the lifestyle context of the Five Precepts Village community in Moo 7, Bo Tanot Village; (2) design quality-of-life development activities to foster a sustainable peaceful society; and (3) evaluate the effectiveness of those activities in Phra Prathon Subdistrict, Nakhon Pathom Province.

A qualitative and action research methodology was employed. Data were collected through in-depth interviews with 21 key informants, a focus group discussion with 9 participants, and questionnaires administered to 50 residents.

The findings revealed three key outcomes. First, Moo 7, Bo Tanot Village, is a large, cohesive community rooted in Buddhist principles, with strong local customs and cultural identity. Second, four core quality-of-life activities were developed and tailored to the community's needs, resulting in significantly improved attitudes and well-being among residents. Third, the effectiveness evaluation confirmed clear positive impacts on community members, with practical guidelines successfully integrated into daily life. The model serves as a replicable framework for other communities seeking long-term social harmony.

Keywords: Five Precepts, Five Precepts Village, quality of life, quality-of-life development

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ เมื่ออยู่รวมกันในสังคมย่อมมีปฏิสัมพันธ์กันไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง การที่จะทำให้สังคมมีความสงบสุขร่มเย็นนั้น ย่อมต้องอาศัยปัจจัยที่เป็นพื้นฐานที่ประกอบด้วยการไม่เบียดเบียนตนเอง และไม่เบียดเบียนคนอื่น และที่สำคัญจะไม่เบียดเบียนสังคมโดยรวม ซึ่งความไม่เบียดเบียนเป็นปัจจัยพื้นฐานของศีล 5 ที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ อันเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในสังคมตามหลักการทางพระพุทธศาสนา มีศาสนาเป็นที่พึ่ง ให้ความสงบร่มเย็นหล่อหลอมด้วยการหลักธรรมคำสอน ซึ่งอยู่ในความคิดชีวิตจิตใจของคนมาเป็นเวลายาวนาน ดังปรากฏในจกัถวัดติสูตรกล่าวโดยสรุปไว้ว่า พระเจ้าทัฬหะมิ จึงได้พระราชทานพระบรมราโชวาทว่า พวกท่านไม่พึงฆ่าสัตว์ ไม่ถือเอาของที่เขาของยังไม่ได้ให้ ไม่พึงประพฤติผิดในกาม ไม่พึงพูดเท็จ ไม่พึงดื่มน้ำเมา จงบริโภคตามเดิมเถิด (ที.ปา.ไทย 11/86/64.) ในปาฏิกสูตร (ที.ปา.ไทย 11/36-48/27-34.) จกัถวัดติสูตร (ที.ปา.ไทย 11/80-110/59-82.) และอัครัญญสูตร (ที.ปา.ไทย 11/111-140/83-102.) พระสูตรทั้ง 3 นี้ได้กล่าวถึงกำเนิดสังคมมนุษย์ เมื่อเริ่มแรกที่เดียวมมนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ต่อมาเมื่อมนุษย์มีมากขึ้น ความโลภ ความโกรธ ความหลง ได้แสดงพฤติกรรมผิดศีลเป็นเหตุให้ลักขโมย การกล่าวเท็จ การฆ่าฟันกัน เมื่อมีความขัดแย้งเช่นนี้ขึ้นจึงได้มีข้อบัญญัติหรือศีลขึ้น ที่มุ่งส่งเสริมให้มีหลักอยู่ร่วมกันอย่างมีเหตุผลและสันติสุขนี้ (สมเด็จพระญาณสังวร สุวฑฒโน, 2557 : 110) แม้ปัจจุบันจะมีเหตุการณ์เกิดขึ้นต่าง ๆ มากมายที่เป็นปัญหา แต่พุทธศาสนิกชนก็นำหลักธรรมมาเยียวยาสังคมได้ หลักธรรมหนึ่งที่สามารถเยียวยาสังคมได้คือ หลักศีล 5 เป็นแนวทางเบื้องต้นที่จะสามารถขัดเกลานิสังยใจคอให้มนุษย์มีความประณีตยิ่งขึ้น และการกระทำดีตามรู้จักยับยั้งชั่งใจ จะกระทำ จะพูด จะคิด ก็ต้องไตร่ตรองให้รอบคอบดีเสียก่อน (บุญมี แก่นจันทร์, 2548 : 5-6) ทุกศาสนาในโลกนี้ล้วนมีจุดหมายอย่างหนึ่งที่เหมือนกันคือ สอนให้คนไม่เบียดเบียนกันเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ดังคำกล่าวของสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ความตอนหนึ่งว่า มูลเหตุแห่งการเกิดขึ้นของศาสนาทั้งหลายในโลก ล้วนมาจากการตระหนักถึงความทุกข์ในโลก และต้องการให้เขาเหล่านั้นเข้าถึงสันติสุขอย่างแท้จริง การที่ทุกศาสนาได้ทุ่มเทชีวิตของท่านจนลมหายใจสุดท้ายเพื่อให้ชาวโลกทั้งหลายพ้นทุกข์และเข้าถึงสันติสุขนั่นเอง (สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ วรปุณฺโญ, 2557 : 5)

แม้ว่าปัจจุบันประเทศไทยมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การขยายตัวของความเจริญไปสู่ชนบทประชาชนคนไทยอ่านออกเขียนได้ และได้รับโอกาสทางการศึกษามากกว่าในอดีต ในทางตรงกันข้าม ปัญหาทางด้านศีลธรรมจริยธรรมของคนในนครปฐม กลับพบว่า มีการไม่รักษาศีลมากขึ้น มีเหตุการณ์ของการใช้ความรุนแรงต่าง ๆ มีการเบียดเบียนชีวิต และลักขโมยทรัพย์สินของผู้อื่น ดังที่ได้เห็นเป็นข่าวในแต่ละวัน สำหรับชุมชนตัวอย่างในจังหวัดนครปฐมที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 มีปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น ในการแก้ปัญหาด้านศีลธรรมจริยธรรม จึงมีความจำเป็นต้องมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักศีล 5 ซึ่งมีหลักการและแนวทางแห่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม เข้าไปเผยแพร่ ฟันฟูให้เพื่อให้สังคมสามารถประสานการพัฒนาทางด้านวัตถุและจิตใจให้สอดคล้องกลมกลืนกันอย่างเหมาะสม (บุญมี แก่นจันทร์, 2548 : 5-6)

ดังนั้น จากการลงพื้นที่สำรวจสภาพบริบทวิถีชีวิตชุมชนหมู่บ้านบ่อโดนด หมู่ที่ 7 ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน ในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐม เพราะจังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดนำร่องโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ต้นแบบอย่างจริงจึงเกิดสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด และส่งเสริมให้ประชาชนนำศีล 5 ไปสู่การประพฤติปฏิบัติอย่างจริงจังจึงเชื่อว่าประชาชนในชุมชนจะมีความสมัครสมานสามัคคีปรองดอง ลด ละ เลิกการดื่มสุราและอบายมุข ปัญหาการทะเลาะวิวาท ปัญหาอุบัติเหตุ และปัญหาอาชญากรรมลดลง สังคมไทยจะดีขึ้นอย่างแน่นอน อันจะเป็นผล นำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกิดขึ้นในสังคมไทยสร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในยุคปัจจุบันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพบริบทวิถีชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 พื้นที่หมู่ที่ 7 หมู่บ้านบ่อโดนด
- 2) เพื่อออกแบบกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐม
- 3) เพื่อการประเมินประสิทธิผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐม

การทบทวนวรรณกรรมการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน ในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐม” ผู้ศึกษาได้เตรียมแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับหลักศีล 5 ของชุมชน ศีล 5 นอกจากจะเป็นคุณธรรมที่ทำให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีก็ก่อการปฏิบัติกิจการต่าง ๆ เพื่อให้เข้าถึงจุดหมายที่ตั้งตามโดยลำดับแล้ว ศีล 5 ยังทำให้สมาชิกของสังคมอยู่ด้วยกันอย่างสันติสุข ช่วยฝึกหัดขัดเกลาตนเอง ทำให้เกสเบาบาง ด้วยการควบคุมยับยั้งปรับ ความสำรวมปรับการแสดงออก ทางกาย วาจา ให้เอื้อแก่สภาพความเป็นอยู่อย่างสันติสุข โดยมีเจตนาไม่ล่วงละเมิดผู้อื่นภายใต้กฎระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ประพฤติดินโดยประมาท ศีล 5 มุ่งให้มนุษย์ในสังคมอยู่ร่วมกันอย่าง สงบสุขไม่เบียดเบียนกัน รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา จึงมีความสัมพันธ์กับการสร้างสันติภาพในสังคม ไม่ใช่ในฐานะกฎหมายแต่เป็นกฎแห่งธรรมเพื่อฝึกฝนตนเองที่นำไปสู่การปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเป็นรากฐานของ สังคมในการดำเนินชีวิตที่ต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ นอกเหนือจากการปฏิบัติต่อมนุษย์ด้วยกัน หากพฤติกรรมของคนในสังคมอ่อนแอในการรักษาศีล 5 แสดงให้เห็นทิศทางของสังคมและประเทศที่จะเข้าสู่สถานการณ์ความไม่สันติภาพ การรักษาศีล 5 เป็นพื้นฐานสำคัญ ที่ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ไม่เบียดเบียนตนเองและไม่เบียดเบียนคนอื่น ส่งผลให้สังคมสงบสุขร่มเย็น ดังที่บัณฑิตทั้งหลาย กล่าวว่า “ศีลเป็นเบื้องต้น เป็นที่ตั้ง เป็นบ่อเกิดแห่งคุณความดีทั้งหลายและเป็นประธานแห่งธรรมทั้งปวง บุคคลใดชำระศีลให้บริสุทธิ์แล้ว ย่อมเป็นเหตุให้พ้นจากความทุจริต จิตจะร่าเริงแจ่มใส และเป็นทางยังลงมหาสมุทร คือ พระนิพพาน” “ศีล” เป็นคำสอนเพื่อความประพฤติที่ดีงาม เป็นการหาเลี้ยงชีพที่บริสุทธิ์ปราศจากมิจฉาชีพ เพื่อมุ่งเน้นให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข (พระมหาโพธิวงศาจารย์ ทองดี, 2558 : 11-12) ได้ให้รายละเอียดไว้ว่า “ศีลได้รับการยอมรับโดยทั่วไป แม้ว่าจะอยู่ในถิ่นที่ห่างกันคนละประเทศและทวีป ก็ยอมรับและเลือกถึงปฏิบัติกันเป็นสากล แม้ผู้ที่ได้ชื่อ ว่าเป็นพระโพธิสัตว์ต่างก็ผ่านการถือศีลอย่างเด่นชัด มีผู้รวบรวมศีล อันเป็นหลักปฏิบัติประจำไว้เป็น ข้อๆ ได้ 5 ข้อ เรียกว่าศีล 5 หรือ เบญจศีล มีหลักปฏิบัติสำคัญแต่ละข้อ คือ

ศีลข้อที่ 1 ไม่ฆ่าสัตว์

ศีลข้อที่ 2 ไม่ลักทรัพย์

ศีลข้อที่ 3 ไม่ประพฤติดินในกาม

ศีลข้อที่ 4 ไม่พูดเท็จ

ศีลข้อที่ 5 ไม่ดื่มสุราและเมรัย

สรุปหลักศีล 5 คือ ข้อปฏิบัติที่กำหนดการปฏิบัติ ทางกาย วาจาทางพระพุทธศาสนา เพื่อความประพฤติที่ดี การรักษากาย และวาจาให้เรียบร้อยให้ ตั้งอยู่ในความดีงาม โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีสติ มีความอดกลั้นต่ออารมณ์เพื่อให้เกิด ความสงบสุขต่อตนเองและผู้อื่นทำให้สังคมรอบข้างปลอดภัย ไม่เบียดเบียนกัน 2) แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในชุมชน

มนุษย์ทุกคนล้วนต้องการมีชีวิตที่ดีและมีคุณภาพ การอยู่ร่วมกันในสังคมทำให้มนุษย์ต้องมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น และคาดหวังว่าจะมีชีวิตที่มีความสุข ปลอดภัยจากภัยคุกคามและโรคภัยไข้เจ็บ ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงมองว่า ความเป็นอยู่ที่ดีในสังคมไม่ควรพิจารณาเฉพาะมิติเศรษฐกิจ แต่ต้องครอบคลุมถึงที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย และความสัมพันธ์ทางสังคมด้วย ทั้งนี้ แนวคิดเรื่อง "คุณภาพชีวิต" (Quality of Life) มีความซับซ้อนและหลากหลาย ด้วยเหตุผลสำคัญ 2 ประการ (อนุชาติ พวงสำลี และอรทัย อาจอำ, 2538 : 21-22) คือ

1. คุณภาพชีวิตเป็นกระบวนการทางจิตใจที่ถูกตีความผ่านความคิดและภาษาที่แตกต่างกัน ความหลากหลายของมุมมองเกิดจากประสบการณ์ พื้นฐานความรู้ และบริบทของแต่ละบุคคล

2. แนวคิดเรื่องคุณภาพชีวิตต้องอาศัยการกำหนดกรอบความหมายที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถประเมินกระบวนการและผลลัพธ์ได้ และเป็นที่ยอมรับร่วมกันในสังคม

คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพการดำรงชีวิตที่บุคคลสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ ได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐาน และมีความเป็นอยู่ที่เหมาะสมตามสภาพแวดล้อม (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2553 : 1) ซึ่งครอบคลุมสุขภาวะทางกาย ทางอารมณ์ และทางจิตวิญญาณ (สถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2552 : 1)

โดยสรุป คุณภาพชีวิต หมายถึง การดำรงชีวิตของมนุษย์ในระดับที่เหมาะสม มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ภายใต้ค่านิยมที่สังคมยอมรับ โดยไม่เป็นการระหือก่อให้เกิดปัญหาสังคม 3) แนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากมนุษย์ต้องการเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมของตน การเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นเรียกว่า "การพัฒนา" (Development) ซึ่งหมายถึงกระบวนการเพิ่มขีดความสามารถของคนส่วนใหญ่ ในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนอย่างต่อเนื่อง โดยกลไกและกระบวนการต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินงาน

กระบวนการพัฒนาต้องดำเนินการในระยะยาวและส่งผลต่อคนส่วนใหญ่ใน 3 ลักษณะ (โฆสิต บัณฑิตปริญญา, 2532 : 1-3) คือ การพัฒนาในมิติเศรษฐกิจ หมายถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่วนในมิติสังคม หมายถึงการใช้เหตุผลเป็นหลักในการตัดสินใจและลดความขัดแย้งโดยสันติวิธี ภายใต้ระบบและกลไกที่เอื้ออำนวย

โดยสรุป การพัฒนาคุณภาพชีวิตถือเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาสังคม แม้จะสามารถพิจารณาได้หลายมิติตามปรัชญาที่แตกต่างกัน แต่แก่นแท้ของคุณภาพชีวิตคือการมีชีวิตที่ดี สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข บนพื้นฐานของปัจจัยการดำรงชีวิตที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ใช้วิธีคัดเลือกผู้สนทนากลุ่มเฉพาะแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย กลุ่มชุมชนชาวบ้าน ผู้นำชุมชน และกลุ่มองค์กรบริหารส่วนตำบลพระประโทนในพื้นที่ รวมทั้งสิ้น กลุ่มละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน/รูป ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) อันเป็นเทคนิคที่เหมาะสมสำหรับการคัดเลือกกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาอย่างใกล้ชิด และสามารถให้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure In-depth Interview) โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สำคัญ และ 2) ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ การสร้างเครื่องมือการวิจัย จากนั้นนำไป ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์โดยการนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสัมภาษณ์

ในการพัฒนาแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา และการวิจัย เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความครอบคลุม และความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้งนี้ แบบสอบถามได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปใช้จริง

ข้อมูลได้ดำเนินการโดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง และติดตามการตอบกลับอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับความสมบูรณ์และเชื่อถือได้ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา โดยใช้เกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับในการแปลผล ดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง มาก ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง น้อย และระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1) การศึกษาสภาพบริบทชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 พื้นที่หมู่ที่ 7 หมู่บ้านบ่อโดนด

จากการศึกษาสภาพบริบทชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 พื้นที่หมู่ที่ 7 หมู่บ้านบ่อโดนด เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต และหลักธรรมในพระพุทธศาสนาซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ได้ประมวลความรู้จากข้อมูลในเนื้อหาเห็นได้ว่าข้อมูลตามแนวคิดและหลักจิตวิทยาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต มีเนื้อหาครอบคลุมถึงหมู่บ้านรักษาศีล 5 พื้นที่หมู่ที่ 7 หมู่บ้านบ่อโดนด ในจังหวัดนครปฐม ที่ได้ลงพื้นที่ซึ่งเป็นการศึกษาโดยภาพรวมของหมู่บ้านรักษาศีล 5 และศึกษาสภาพบริบทชีวิตของชุมชนของหมู่บ้านรักษาศีล 5 จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน มาสรุปวิเคราะห์เพื่อให้เห็นการนำหลักศีล 5 มาพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่ที่ 7 หมู่บ้านบ่อโดนด จะสามารถบูรณาการออกมาได้ในแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นองค์ความรู้

ด้านการดำเนินชีวิต

ศีล 5 เป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ สังคมใดที่สมาชิกส่วนใหญ่ยึดมั่นในการรักษาศีล 5 สังคมนั้นย่อมมีความสุขและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แม้จะไม่สามารถรักษาศีลได้ครบถ้วนทุกข้อและทุกคน แต่หากคนส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม ก็ย่อมส่งผลให้ชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างร่มเย็นเป็นสุข

ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคม

ศีล 5 ทำหน้าที่เป็นหลักประกันพื้นฐาน 5 ด้านสำหรับการอยู่ร่วมกันในชุมชน ได้แก่ ศีลข้อที่ 1 เป็นหลักประกันด้านชีวิต ศีลข้อที่ 2 เป็นหลักประกันด้านทรัพย์สิน ศีลข้อที่ 3 เป็นหลักประกันด้านครอบครัว ศีลข้อที่ 4 เป็นหลักประกันด้านสังคม และศีลข้อ

ที่ 5 เป็นหลักประกันด้านสุขภาพ การนำศีล 5 มาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตจึงเป็นการวางรากฐานความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ด้วยการละเว้นการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต การลักทรัพย์ การประพฤติดินในกาม การพูดเท็จ และการดื่มสุรา อันเป็นแนวทางการดำรงชีวิตที่นำไปสู่ความสงบสุขของชุมชน

ด้านการบริหารจัดการและภาวะผู้นำชุมชน

ผู้นำชุมชนมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทั้งด้านความคิดและการปฏิบัติ โดยผู้นำที่ดีต้องมีจิตอาสา พร้อมเสียสละความสุขส่วนตน และประพฤติดนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิกในชุมชน เพื่อสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

2) ผลการออกแบบกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐม

การออกแบบกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 เป็นการพัฒนางิจกรรมที่เสริมสร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน โดยใช้หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการเสริมสร้าง ทักษะชีวิตและพัฒนาคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 1 กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทนในหัวข้อ “รวมพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5”

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทนในหัวข้อ “รวมพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5”		ผลการประเมิน		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	กิจกรรมนี้ทำให้สามารถเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต	4.75	0.44	มากที่สุด
2	กิจกรรมนี้ทำให้เกิดการรวมพลังจิตอาสาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการขับเคลื่อน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5	5.00	0.00	มากที่สุด
3	กิจกรรมนี้ทำให้ชุมชนของท่านมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	5.00	0.00	มากที่สุด
4	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถแชร์ประสบการณ์ ความรู้สึก และความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม	4.13	0.61	มาก
5	ผู้บรรยายสามารถอธิบายหลักธรรมสอดคล้องโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้ความรู้ได้อย่างชัดเจน	4.63	0.49	มากที่สุด
6	ผู้บรรยายเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต	4.33	0.64	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.44	0.54	มาก

จากตารางที่ 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทนในหัวข้อ “รวมพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5” พบว่า 1. กิจกรรมนี้ทำให้สามารถเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 4.75 มากที่สุด กิจกรรมนี้ทำให้เกิดการรวมพลังจิตอาสาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการขับเคลื่อน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 5.00 กิจกรรมนี้ทำให้ชุมชนของท่านมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 5.00 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถแชร์ประสบการณ์ ความรู้สึก และความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.13 ผู้บรรยายสามารถอธิบายหลักธรรมสอดคล้องโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้ความรู้ได้อย่างชัดเจน ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 4.63 ผู้บรรยายเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.33 ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 6 กิจกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.44

ตารางที่ 2 กิจกรรมการขยายวงพื้นที่สานเสวนาเครือข่ายภาคประชาชน โดยการชักชวนของแกนนำจิตอาสาสมัครหาผู้ที่มีความต้องการร่วมขับเคลื่อนในหัวข้อ “เชื่อมเครือข่ายขยายพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5”

ขยายวงพื้นที่สานเสวนาเครือข่ายภาคประชาชน โดยการชักชวนของแกนนำจิตอาสาสมัครหาผู้ที่มีความต้องการร่วมขับเคลื่อนในหัวข้อ “เชื่อมเครือข่ายขยายพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5”		ผลการประเมิน		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ผู้บรรยายอธิบายวิธีการเชื่อมเครือข่ายขยายพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5	4.17	0.87	มาก
2	ผู้บรรยายอธิบายหลักการ เป้าหมายในการรักษาศีล 5 และรูปแบบแนวทางปฏิบัติ	4.46	0.41	มาก
3	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดผลลัพธ์ที่ดีจากการร่วมขับเคลื่อนชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5	4.79	0.41	มากที่สุด
4	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถพัฒนาทักษะในการขับเคลื่อนชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 อย่างถูกต้อง	5.00	0.00	มากที่สุด
5	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5	4.13	0.61	มาก
6	ในภาพรวมของกิจกรรมทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีแนวทางปฏิบัติที่ดีและมีความสุขของการรักษาศีล 5	4.96	0.20	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.50	0.53	มาก

จากตารางที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมขยายวงพื้นที่สานเสวนาเครือข่ายภาคประชาชน โดยการชักชวนของแกนนำจิตอาสาสมัครหาผู้ที่มีความต้องการร่วมขับเคลื่อน ในหัวข้อ “เชื่อมเครือข่ายขยายพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5” พบว่า ผู้บรรยายอธิบายวิธีการเชื่อมเครือข่ายขยายพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.17 ผู้บรรยายอธิบายหลักการ เป้าหมายในการรักษาศีล 5 และรูปแบบแนวทางปฏิบัติ ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.46 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดผลลัพธ์ที่ดีจากการร่วมขับเคลื่อนชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 4.79 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถพัฒนาทักษะในการขับเคลื่อนชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 อย่างถูกต้องภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 5.00 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.13 ในภาพรวมของกิจกรรมทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีแนวทางปฏิบัติที่ดีและมีความสุขของการรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 4.96 ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 6 กิจกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.50

ตารางที่ 3 กิจกรรมการแบ่งปันความรู้การทำโครงการที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในภาพรวม ในหัวข้อ “ทักทอความคิดร่วมพลังเดินหน้า”

การแบ่งปันความรู้การทำโครงการที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในภาพรวม ในหัวข้อ “ทักทอความคิดร่วมพลังเดินหน้า”		ผลการประเมิน		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและแบ่งปันความรู้กับท่านอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี	4.00	0.00	มาก
2	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางการขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล 5	4.00	0.00	มาก
3	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมทักทอความคิดร่วมพลังเดินหน้ามาผสมผสานกับคุณธรรม	3.08	0.28	ปานกลาง
4	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึกประทับใจบรรยากาศภายในกิจกรรมรู้สึกเป็นมิตรและสนุกสนาน	3.75	1.15	มาก
5	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้สึกร่วมกิจกรรมอีก	4.00	0.00	มาก
6	ผู้ร่วมกิจกรรมอยากให้มีการจัดกิจกรรมนี้ต่อไป	4.00	0.00	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.43	0.53	มาก

จากตารางที่ 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการแบ่งปันความรู้การทำโครงการที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในภาพรวม ในหัวข้อ “ทักทอความคิดร่วมพลังเดินหน้า” พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและแบ่งปันความรู้กับท่านอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.00 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางการขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.00 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมทัก

ทอความคิดร่วมพลังเดินหน้ามาผสมผสานกับคุณธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง 3.08 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึกว่ายาวรรยากาศภายในกิจกรรมรู้สึกเป็นมิตรและสนุกสนาน ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 3.75 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้สึกอยากมาร่วมกิจกรรมอีก ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.00 ผู้ร่วมกิจกรรมอยากให้มีการจัดกิจกรรมนี้ต่อไป ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.00 ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 6 กิจกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.43

ตารางที่ 4 กิจกรรมการวิเคราะห์ความสำเร็จปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานโครงการ และการร่วมหาทางปรับปรุงพัฒนา ในหัวข้อ “สร้างสรรค์หมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน”

การวิเคราะห์ความสำเร็จปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานโครงการ และการร่วมหาทางปรับปรุงพัฒนา ในหัวข้อ “สร้างสรรค์หมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน”		ผลการประเมิน		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5	3.00	0.00	ปานกลาง
2	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการสร้างสรรค์หมู่บ้านรักษาศีล 5	4.46	0.51	มาก
3	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมสร้างสรรค์หมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน	3.63	0.58	ปานกลาง
4	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึกว่าจะมีความสำเร็จของโครงการในการรวมพลังเครือข่ายกลุ่มจิตอาสา	4.00	0.29	มาก
5	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคิดว่ารวมพลังเครือข่ายกลุ่มจิตอาสาขับเคลื่อนให้ตำบลพระประโทน เป็นหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน	3.83	0.48	ปานกลาง
6	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมของความสำเร็จโครงการในการรวมพลังภาคประชาชนขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.43	0.57	มาก

จากตารางที่ 4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสำเร็จปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานโครงการ และการร่วมหาทางปรับปรุงพัฒนา ในหัวข้อ “สร้างสรรค์หมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน” พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง 3.00 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการสร้างสรรค์หมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.46 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมสร้างสรรค์หมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง 3.63 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึกว่าจะมีความสำเร็จของโครงการในการรวมพลังเครือข่ายกลุ่มจิตอาสาภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.00 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคิดว่ารวมพลังเครือข่ายกลุ่มจิตอาสาขับเคลื่อนให้ตำบลพระประโทน เป็นหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง 3.83 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมของความสำเร็จโครงการในการรวมพลังภาคประชาชนขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 5.00 ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 6 กิจกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.43

สรุปค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 4 กลุ่ม ดังนี้ 1) กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน ในตำบลพระประโทนในหัวข้อ “รวมพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5” ค่าเฉลี่ยรวมมาก 4.44 2) กิจกรรมการขยายวงพื้นที่สานเสวนาเครือข่ายภาคประชาชน โดยการชักชวนของแกนนำจิตอาสาสมัครหาผู้ที่มีความต้องการร่วมขับเคลื่อนในหัวข้อ “เชื่อมเครือข่ายขยายพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5” ค่าเฉลี่ยรวมมาก 4.50 3) กิจกรรมการแบ่งปันความรู้การทำโครงการที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในภาพรวม ในหัวข้อ “ทักทอความคิดร่วมพลังเดินหน้า” ค่าเฉลี่ยรวมมาก 4.43 4) การวิเคราะห์ความสำเร็จปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานโครงการ และการร่วมหาทางปรับปรุงพัฒนา ในหัวข้อ “สร้างสรรค์หมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน” ค่าเฉลี่ยรวมมาก 4.43 ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 4 กลุ่ม ค่าเฉลี่ยรวม มาก 4.45

3) การประเมินประสิทธิผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐม

การประเมินประสิทธิผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐมได้มีการปรับปรุงกระบวนการจากการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญในด้านพุทธศาสนา เพื่อให้กิจกรรมที่จัดขึ้นมีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน

ตารางที่ 5 ตารางประเมินผู้เข้าร่วมกิจกรรมค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้าน

รักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทนในหัวข้อ “รวมพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5”

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน ในหัวข้อ “รวมพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5”		ผลการประเมิน		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	กิจกรรมนี้ทำให้สามารถเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต	4.75	0.44	มากที่สุด
2	กิจกรรมนี้ทำให้เกิดการรวมพลังจิตอาสาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการขับเคลื่อน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5	5.00	0.00	มากที่สุด
3	กิจกรรมนี้ทำให้ชุมชนของท่านมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	5.00	0.00	มากที่สุด
4	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถแชร์ประสบการณ์ ความรู้สึก และความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม	4.13	0.61	มาก
5	ผู้บรรยายสามารถอธิบายหลักธรรมสอดคล้องโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้ความรู้ได้อย่างชัดเจน	4.63	0.49	มากที่สุด
6	ผู้บรรยายเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต	4.33	0.64	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.44	0.54	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก 4.44 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทนอย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสามารถแชร์ประสบการณ์ ความรู้สึก และความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม อยู่ในระดับ มาก และด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับ มาก ด้านสามารถเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับ มากที่สุด ด้านทำให้เกิดการรวมพลังจิตอาสาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการขับเคลื่อน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 อยู่ในระดับ มากที่สุด ด้านกิจกรรมนี้ทำให้ชุมชนของท่านมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข อยู่ในระดับ มากที่สุด และด้านผู้บรรยายสามารถอธิบายหลักธรรมสอดคล้องโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้ความรู้ได้อย่างชัดเจน มากที่สุด ภาพรวมของผลการเปรียบเทียบผู้เข้าร่วมกิจกรรม แสดงถึงประสิทธิผลของกิจกรรมในการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน อย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 6 ตารางประเมินผู้เข้าร่วมกิจกรรมค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทนในหัวข้อ “เชื่อมเครือข่ายขยายพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5”

ขยายวงพื้นที่สานเสวนาเครือข่ายภาคประชาชน โดยการชักชวนของแกนนำจิตอาสาธรรม ค้นหาผู้ที่มีความต้องการร่วมขับเคลื่อน ในหัวข้อ “เชื่อมเครือข่ายขยายพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5”		ผลการประเมิน		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ผู้บรรยายอธิบายวิธีการเชื่อมเครือข่ายขยายพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5	4.17	0.87	มาก
2	ผู้บรรยายอธิบายหลักการ เป้าหมายในการรักษาศีล 5 และรูปแบบแนวทางปฏิบัติ	4.46	0.41	มากที่สุด
3	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดผลลัพธ์ที่ดีจากการร่วมขับเคลื่อนชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5	4.79	0.41	มากที่สุด
4	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถพัฒนาทักษะในการขับเคลื่อนชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 อย่างถูกต้อง	5.00	0.00	มากที่สุด
5	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5	4.13	0.61	มาก
6	ในภาพรวมของกิจกรรมทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีแนวทางปฏิบัติที่ดีและมีความสุขของการรักษาศีล 5	4.96	0.20	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.50	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด 4.50 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทนอย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน วิธีการเชื่อมเครือข่ายขยายพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ด้าน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ด้าน หลักการ เป้าหมายในการรักษาศีล 5 และรูปแบบแนวทางปฏิบัติ ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ด้าน เกิดผลลัพธ์ที่ดีจากการร่วมขับเคลื่อนชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ด้านสามารถพัฒนาทักษะในการขับเคลื่อนชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 อย่างถูกต้องภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และด้าน ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีแนวทางปฏิบัติที่ดีและมีความสุขของการรักษาศีล 5 มากที่สุด ภาพรวมของผลการเปรียบเทียบผู้เข้าร่วมกิจกรรม แสดงถึงประสิทธิผลของกิจกรรมในการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้าง สังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน อย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 7 ตารางประเมินผู้เข้าร่วมกิจกรรมค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทนในหัวข้อ “ทักทอความคิดร่วมพลังเดินหน้า”

การแบ่งปันความรู้การทำโครงการที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในภาพรวม ในหัวข้อ “ทักทอความคิดร่วมพลังเดินหน้า”		ผลการประเมิน		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและแบ่งปันความรู้กับท่านอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี	4.00	0.00	มาก
2	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล 5	4.00	0.00	มาก
3	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมทักทอความคิดร่วมพลังเดินหน้ามาผสมผสานกับคุณธรรม	3.08	0.28	ปานกลาง
4	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึกว่าการบรรยายภายในกิจกรรมรู้สึกเป็นมิตรและสนุกสนาน	3.75	1.15	มาก
5	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้สึกอยากมาร่วมกิจกรรมอีก	4.00	0.00	มาก
6	ผู้ร่วมกิจกรรมอยากให้มีการจัดกิจกรรมนี้ต่อไป	4.00	0.00	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.43	0.53	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก 4.43 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทนอย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน ได้มีส่วนร่วมทักทอความคิดร่วมพลังเดินหน้ามาผสมผสานกับคุณธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ด้านสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและแบ่งปันความรู้กับท่านอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ด้านแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ด้านบรรยายภายในกิจกรรมรู้สึกเป็นมิตรและสนุกสนาน ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ด้าน มีความรู้สึกอยากมาร่วมกิจกรรมอีก ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 4.00 และด้านอยากให้มีการจัดกิจกรรมนี้ต่อไป ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ภาพรวมของผลการเปรียบเทียบผู้เข้าร่วมกิจกรรม แสดงถึงประสิทธิผลของกิจกรรมในการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน อย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 8 ตารางประเมินผู้เข้าร่วมกิจกรรมค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทนในหัวข้อ “สร้างสรรค์หมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน”

การวิเคราะห์ความสำเร็จปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานโครงการ และการร่วมหาทางปรับปรุงพัฒนา ในหัวข้อ “สร้างสรรค์หมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน”		ผลการประเมิน		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5	3.00	0.00	ปานกลาง
2	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการสร้างสรรค์หมู่บ้านรักษาศีล 5	4.46	0.51	มากที่สุด
3	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมสร้างสรรค์หมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน	3.63	0.58	มาก
4	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึกว่ามีความสำเร็จของโครงการในการรวมพลังเครือข่ายกลุ่มจิตอาสา	4.00	0.29	มาก
5	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคิดว่าร่วพลังเครือข่ายกลุ่มจิตอาสาขับเคลื่อนให้ตำบลพระประโทน เป็นหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน	3.83	0.48	มาก

6	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมของความสำเร็จโครงการในการรวมพลังภาคประชาชนขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5	5.00	0.00	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.43	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด 4.43 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทนอย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ด้าน ได้มีส่วนร่วมสร้างสรรค์หมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ด้านความสำเร็จของโครงการในการรวมพลังเครือข่ายกลุ่มจิตอาสาภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ด้าน รวมพลังเครือข่ายกลุ่มจิตอาสาขับเคลื่อนให้ตำบลพระประโทน เป็นหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืน ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ด้าน แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการสร้างสรรค์หมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ด้าน มีส่วนร่วมของความสำเร็จโครงการในการรวมพลังภาคประชาชนขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ภาพรวมของผลการเปรียบเทียบผู้เข้าร่วมกิจกรรม แสดงถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมในการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน อย่างเป็นระบบ

อภิปรายผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาสภาพบริบทวิถีชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 หมู่ที่ 7 บ้านบ่อโตนด

ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนหมู่ที่ 7 บ้านบ่อโตนดมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะหลักศีล 5 มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้านเพื่อประโยชน์ส่วนรวม คำสอนเรื่องศีลได้รับการสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ควบคู่กับคติความเชื่อโบราณที่เกี่ยวข้องกับการรักษาศีล ศีล 5 จึงเป็นหลักธรรมขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้มนุษย์พัฒนาตนเองและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูศรีปริยัตยารักษ์ กิตติปัญญา (2560) เรื่อง "รูปแบบการสร้างเครือข่ายหมู่บ้านรักษาศีล 5 เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดนครราชสีมา" ซึ่งพบว่า การสร้างเครือข่ายหมู่บ้านรักษาศีล 5 อาศัยความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน โดยนำประสบการณ์และทรัพยากรของสมาชิกเครือข่ายมาบูรณาการร่วมกัน ส่งผลให้เกิดพลังขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ทั้งในด้านการลดความขัดแย้ง การมีรายได้ที่มั่นคง และการมีสุขภาพที่ดีขึ้นของประชาชน

สำหรับชุมชนในตำบลพระประโทน พบว่า ชาวบ้านมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับศีล 5 ในระดับที่แตกต่างกันตามบริบทวิถีชีวิตและระยะห่างจากความเจริญของจังหวัดนครปฐม อย่างไรก็ตาม ชุมชนตัวอย่างในตำบลพระประโทนได้ยึดถือและปฏิบัติตามหลักการของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 อย่างเคร่งครัด อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนอย่างยั่งยืน

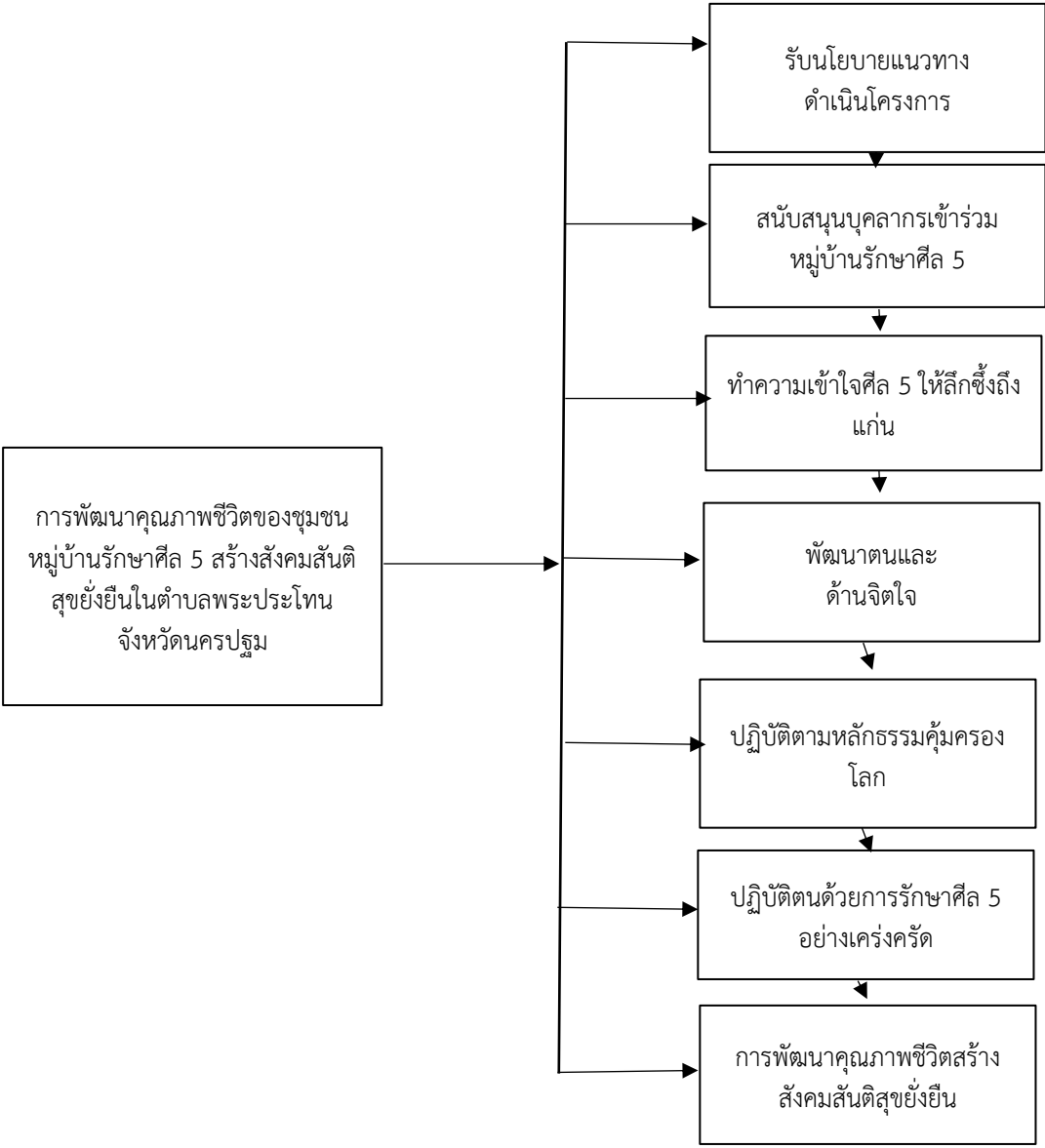
2) ผลการออกแบบกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐม ผลการดำเนินงานพบว่า กิจกรรมที่ออกแบบสามารถพัฒนาชุมชนได้ครบทั้ง 4 ด้าน ตัวอย่างเช่น กิจกรรมที่ 2 “เชื่อมเครือข่ายขยายพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5” เน้นอธิบายวิธีการเชื่อมเครือข่ายขยายพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 มีหลักการ เป้าหมายในการรักษาศีล 5 และรูปแบบแนวทางปฏิบัติ เกิดผลลัพธ์ที่ดีจากการร่วมขับเคลื่อนชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สามารถพัฒนาทักษะในการขับเคลื่อนชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 อย่างถูกต้องมีแนวทางปฏิบัติที่ดีและมีความสุขของการรักษาศีล 5 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วีรพงศ์ พิชัยเสนามรงค์ และคณะ (2568) ได้ทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อการส่งเสริมอัตลักษณ์วิถีพุทธของโรงเรียนรักษาศีล 5 ในจังหวัดนครปฐม” พบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning: CBL) สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ผ่าน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ แนวคิด “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน) ที่บูรณาการการศึกษาและการปลูกฝังอัตลักษณ์วิถีพุทธ การบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการศึกษา การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ และนโยบายการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ขณะที่รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาแล้วประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบทชุมชน บทบาทของผู้มีส่วนร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แนวทางการประเมินผล และปัจจัยสนับสนุน โดยพัฒนาแผนการเรียนรู้ 3 แผนที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ในชีวิตจริง เสริมสร้างอัตลักษณ์วิถีพุทธ และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ผลการประเมินจากนักเรียน 393 คน พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้มีประสิทธิภาพในระดับ “มาก” (4.50, S.D. 0.49) โดยนักเรียนมีพัฒนาการด้านคุณธรรมสูงขึ้น และมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มกิจกรรมที่หลากหลายและบูรณาการกับบริบทชุมชนมากขึ้น งานวิจัยมีความสำคัญต่อการ

พัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงพุทธในระยะยาว โดยช่วยให้สถานศึกษาและชุมชนสามารถร่วมมือกันปลูกฝังคุณธรรมและพฤติกรรมที่แสดงถึงอัตลักษณ์วิถีพุทธ ครอบคลุมทั้งมิติของศีลธรรม จริยธรรม และการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธศาสนา รูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาแล้วแตกต่างจากแนวทางเดิมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างเป็นระบบ

3) การประเมินประสิทธิผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐม พบว่า กิจกรรมที่ 1 “รวมพลังจิตอาสาชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5” สามารถแพร่ประสบการณ์ ความรู้สึก และความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม อยู่ในระดับ มาก และแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตสามารถเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เกิดการรวมพลังจิตอาสาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการขับเคลื่อน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ยั่งยืนในตำบลพระประโทน อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสาคร ธมมาทโร (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง หมู่บ้านรักษาศีล 5 รูปแบบและกระบวนการเสริมสร้างการดำรงชีวิต” สรุปว่า การพัฒนาชีวิตทั้งองคมนั้น ต้องอาศัยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า ศีล โดยศีลเป็นบทบัญญัติพื้นฐานทางพระพุทธศาสนาและเป็นการสร้างความสุขของบุคคลและสังคมอันมีจิตสำนึกแห่งความดีงาม เป็นมรรควิธีและเป้าหมายของการพัฒนาชีวิตที่ดีงามและการจัดการเพื่อคุ้มครองชีวิตที่ดีร่วมกัน ศีล จึงจัดเป็นข้อบัญญัติในศาสนาอย่างหนึ่งที่สังคมโบราณได้กำหนดขึ้นและถือปฏิบัติโดยทั่วไป ศีลไม่ใช่เป็นของมนุษย์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ มิใช่เจ้าลัทธิ หรือศาสนาใดบัญญัติขึ้นเป็นพิเศษเฉพาะในลัทธิหรือศาสนาของตน แต่เป็นกติกาสังคมที่ยึดถือปฏิบัติกันมาโดยถือว่าเป็นกฎระเบียบที่ทำให้คุณค่านามาศาเลกมนุษย์

สรุปองค์ความรู้

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐม” มีรายละเอียดตามแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยได้กำหนดข้อเสนอแนะไว้เพื่อเป็นประโยชน์ในงานวิจัยซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

ควรนำการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐม ควรปรับใช้กับชุมชนหมู่บ้านในจังหวัดอื่น มีการศึกษาเปรียบเทียบการรักษาศีล 5 กับหลักธรรมอื่น ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ตามแนวพระพุทธศาสนาเถรวาทและควรนำหลักการรักษาศีล 5 บรรจุเป็นแบบการเรียนการสอนสำหรับเด็กนักเรียนในระดับประถมศึกษา

2 ข้อเสนอเชิงปฏิบัติการ

พระสงฆ์ควรนำหลักการรักษาศีล 5 ไปเผยแพร่ในโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้นเป็นผู้นำขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล 5 ตามโครงการเครือข่ายพระสงฆ์เฝ้าระวังสื่อชวนเชื่อทางศาสนา ที่เกี่ยวกับการรักษาศีล 5 เผยแผ่ให้ประชาชนทราบถึงคุณค่าและอันสงส์ของการรักษาศีลให้มากกว่านี้

3 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้เป็นชาวบ้านทั่วไปในพื้นที่ตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐม สามารถนำข้อมูลอันเป็นประโยชน์ไปศึกษาได้นั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่วิจัยอื่น ๆ เพื่อทำการศึกษาและยืนยันการวิจัย และควรนำแนวการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนหมู่บ้านรักษาศีล 5 สร้างสังคมสันติสุขยั่งยืนในตำบลพระประโทน จังหวัดนครปฐมในรูปแบบอื่น ๆ และวิธีการอื่น ที่หลากหลาย โดยมีการศึกษาและติดตามผลในระยะยาวต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมการศาสนา (2557). แนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5: ชาวประชาเป็นสุข ในคำริของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ฉบับที่ 2 (ฉบับปรับปรุง), กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

คณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (2557). คู่มือการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านศีล 5 ประชาเป็นสุข จังหวัดนครปฐม ประจำปี 2557. นครปฐม: รุ่งเรืองการพิมพ์.

ชั้นทอง วัฒนประดิษฐ์ (2556). กระบวนการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติตามหลักศีล 5 สำหรับผู้นำ. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาพิชิตชัย ยมพาลไพ (2542). การศึกษาทัศนคติเรื่องศีล 5 ของชาวพุทธในสังคมไทยปัจจุบัน: ศึกษาเฉพาะกรณีการฆ่าสัตว์. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล.

พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร (2546). พระพุทธศาสนาเพื่อสังคม: กรณีศึกษาการตีความศีล 5 ของเครือข่ายพุทธศาสนิกเพื่อสังคมนานาชาติ. สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน (2554). ศึกษาพฤติกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ศิริวรรณ คำบัว (2554). ศึกษาความสัมพันธ์ของขันติกับการรักษาศีล 5 ในพระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุนีย์ กัลป์ยะจิตร (2544). การนำศีล 5 มาใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชน ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาสังคมศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล.

พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ). ให้นาน รักษาศีล ทำสมาธิเป็น เห็นทางสู่นิพพานกรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสียงเสียง. (ม.ป.ป.).

พระมหาทิวากร อาภทโท (2555). ขั้นตอนปฏิบัติในการบำเพ็ญบุญ ศีล 5 สาระแห่งชีวิต พุทธทำนาย สุนันโสฬส, ม.ป.ท.

พระมหาโพธิวงศาจารย์ (2558). ศีล 5 รักษาโลก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมสภา.

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (2558). อ่างใน ศีล 5 คุณค่าของชีวิตและสังคม. นนทบุรี: บริษัทดีไลท์ จำกัด.

สมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พรหมคุตโต), โลกสงบร่มเย็นได้ด้วยศีล. (อวดสำเนา),